श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा–अक्टूबर, २०१९

कक्षा –आचार्यद्वितीयवर्षम् (SEM-3)	प्रश्नपत्रम् – ३	
विषयः – वास्तुशास्त्रम्	(C.C.- 5.3.8. Old & New)	गुणाः – ७०
दिनाङ्कः – ११/१०/२०१९	सन्दर्भग्रन्थः मयमतम्	समयः –०३.०० तः ६.००

प्रथमान्वितिः

प्रश्नः १ अधोलिखितयोः एकाकारिका सान्वयं व्याख्यात। (५)

(१) समं तन्मण्डपं तस्य सान्तरालं सवेशकम्।
युग्मस्तम्भसमायुक्तं युक्त्या सर्वाङ्गशोभितम्॥

(२) स्त्रीपुंनपुंसकं चैव त्रिविधं तत् प्रवक्ष्यते।
इष्टकाभिः शिलाभिर्वा सञ्चितं यद् धनीकृतम्॥

प्रश्नः २ एकभूमिविधाने द्वारविधानं स्पष्टयत। **(१०)**

अथवा

त्रिभूमिविधाने मुखमण्डपविधानं दर्शयत।

द्वितीयान्वितिः

प्रश्नः ३ निम्नलिखितयोः एकाकारिका सान्वयं व्याख्यात। (५)

(१) भागेष्वेकैकभागोनं स्वाधिष्ठानान्ततुङ्गकम्।
शेषं तदुपपीठं स्यात् पादबन्धं मसूरकम्॥

(२) अधिष्ठानोपरिस्तम्भं प्रस्तरं च त्रिवर्गकम्।
कपोतप्रतिसंयुक्तं यत्तन्मण्डपमिष्यते॥

प्रश्नः ४ कुण्डलक्षणं ग्रन्थोक्तदिशा दर्शयत। **(१०)**

अथवा

गोपुरालङ्कारः ग्रन्थाधारेण प्रदर्शयत।

तृतीयान्वितिः

प्रश्नः ५ अधोलिखितयोः एकाकारिका सान्वयं व्याख्यात। (५)

(१) तैतलानां द्विजादीनां पाषण्ड्याश्रमिणामपि।
हस्त्यश्वरथयौधानां यागहोमरिशिल्पिनाम्॥

(२) सर्वासामपिशालानामेतत् सामान्यमीरितम्।
हस्तच्छेदप्रवृद्ध्या वा हान्या पूर्णं यथा कुरु॥

प्रश्नः ६ द्विशालाविधानं ग्रन्थाधारेण दर्शयत। (१०)

अथवा

चतुःशालसमान्यविधिः ग्रन्थाधारेण स्पष्टयत।

चतुर्थान्वितिः

प्रश्नः ७ **अधोलिखितयोः एकस्य उपरि सान्वयं व्याख्यां कुरुत।** (५)

(१) मृण्मया वा लुपारूढा तृणादिच्छादनान्विता।
खलूरिका वा कर्तव्या वेदिकापादशोभिता॥

(२) अथनिष्पन्नगृहं प्रविश्य तं त्वरितं न प्रविशेदनिष्ठितम्।
यदि निष्पन्नमवेशितं चिरं सुरभूतादिगणाश्चरन्त्यलम्॥

प्रश्नः ८ चतुर्थगृहविधाने वारतिथिविधानं वर्णयत। (१०)

अथवा

गृहप्रवेशे बलिदानविधानं ग्रन्थाधारेण दर्शयत।

प्रश्नः ९ **अधोललिखितेषु केषाश्चित् दशप्रश्नानामतिलघूत्तराणि लिखन्तु।** (१०)

(१) स्तम्भोपरि तोरणं स्थापनीयं न वा ?
(२) हव्यप्रकोष्टकं कस्मिन् दिशायां स्थापनीयम् ?
(३) साधारणमण्डपं वैश्यानां कृते उपयुक्तमस्ति न वा ?
(४) शालोत्सेधभेदाः कति ?
(५) प्रासादनिर्माणे वास्तुदेवानां बलिदानं दातव्यं न वा ?
(६) अशोकवृक्षः किलकनिर्माणे प्रयुज्यते न वा ?
(७) अधिवासमण्डपः भवनस्य कस्मिन् भागे स्थापनीयम् ?
(८) नागरभवनस्य आकृतिः किदृशी ?
(९) इष्टकाभिः शिलाभिर्वा निर्मितभवनस्य नाम किम् ?
(१०) वृत्तकूटभवनस्य शिखराकृतिः किदृशी?
(११) जगतीप्रकाराः कति ?
(१२) आयाः कति ?
(१३) प्रासादनिर्माणे शुभआयाः के लिखन्तु ?
(१४) अभिन्नगृहं संधिसहितं वा संधिरहितं भवति ?
(१५) खलूरिकायाः निर्माणद्रव्याणि लिखत।

--००--